

Teza: okoliczność wyłączająca ściganie

Tylko radcowie prawni lub aplikanci radcowscy mogą ponosić odpowiedzialność dyscyplinarną za popełnione przewinienia. Zgodnie z powyższym nie wszczynają się postępowania, a wszczęte umarza, gdy zachodzi ta okoliczność wyłączająca ściganie.

Sygn. akt **WO 16/17**

ORZECZENIE

z dnia 14 marca 2017 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: SWSD Stefan Mazurkiewicz - sprawozdawca

Sędziowie: SWSD Juliusz Cybulski

SWSD Magdalena Szepczyńska

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Wacława Góreckiego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 marca 2017 r. sprawy radcy prawnego J. O.

obwinionej o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. z art. 64 ust. 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

na skutek odwołania wniesionego przez obrońcę obwinionej od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu z dnia 29 stycznia 2014 r. w sprawie o sygn. akt OSD 31/13

orzeka:

1.

uchyla w całości zaskarżone orzeczenie i umarza postępowanie;

2.

kosztami postępowania odwoławczego obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

J. O. została obwiniona o to, że:

1.

w dniu 16 marca 2011 r. we W. na dokumencie w postaci dowodu dokonania przelewu 160 zł na rzecz Z. M. użyła słów powszechnie uznanych za obraźliwe wskazując w szczególności, iż pokrzywdzona „jest tchórzem i chowa nieślubnego bachora” czym naruszyła obowiązek dbałości

o godność zawodu przy wykonywaniu czynności w życiu prywatnym,

tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 2 oraz Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

2.

w dniu 10 lipca 2012 r. w P. sporządziła pismo skierowane do Rzecznika Dyscyplinarnego w niniejszej sprawie, w którym użyła słów powszechnie uznanych za obraźliwe oraz znieważała pokrzywdzoną wskazując w szczególności, iż Z. M. jest kobietą chorobliwie zazdrosną, zawistną i zachłanną, że razem z córką „wygoniła” z mieszkania S. C. – ojca jej wnuka oraz, że śmierć swojego syna wykorzystała do swoich niecznych celów, czym naruszyła obowiązek dbałości o godność zawodu przy wykonywaniu czynności w życiu prywatnym, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ust. 2 ustawy o radcach prawnych
w zw. z art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

3.

w dniu 09 sierpnia 2012 r. w P. sporządzając apelację od wyroku Sądu Rejonowego w T.w sprawie z własnego oskarżenia prywatnego przeciwko Z. M. toczącej się przed Sądem Rejonowym w T., sygn. akt (...) użyła słów powszechnie uznanych za obraźliwe oraz znieważała pokrzywdzoną wskazując w szczególności, iż Z. M. ma obsesje na punkcie rodziny obwinionej, że po śmierci syna podjęła działania mające na celu odebranie majątku synowej i wnukom, że nie zrobiła w swoim życiu niczego dobrego, jest nieobliczalna, spędza noce i dni wszystkich podsłuchując, żyje nienawiścią, zwłaszcza do obwinionej oraz upozorowała próbę samobójczą, czym naruszyła obowiązek dbałości o godność zawodu przy wykonywaniu czynności w życiu prywatnym, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ust. 2 ustawy o radcach prawnych
w zw. z art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Orzeczeniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego we Wrocławiu z dnia 29 stycznia 2014 r. (sygn. akt OSD 31/13) na podstawie art. 17 § 1 pkt 4 k.p.k. umorzono postępowanie co do czynu opisanego w punkcie 1, uznając jednocześnie aplikantkę radcowską J. O. za winną popełnienia pozostałych dwóch przewinień dyscyplinarnych i za czyn opisany w punkcie 2 wymierzono jej karę upomnienia, a za czyn opisany w punkcie 3 karę nagany z ostrzeżeniem. Obwinioną obciążono kosztami postępowania dyscyplinarnego.

W uzasadnieniu Okręgowy Sąd Dyscyplinarny we Wrocławiu w pierwszej kolejności wskazał, iż czyn opisany w punkcie 1 został popełniony w czasie, kiedy obwiniona nie była jeszcze członkiem samorządu, w związku z czym w tym zakresie należało umorzyć postępowanie. Jednocześnie Sąd pierwszej instancji ocenił, iż zarzuty postawione obwinionej w punkcie 2 i 3 są zasadne, a jej wina nie budzi wątpliwości. Obwiniona zarówno w piśmie kierowanym do Rzecznika Dyscyplinarnego, jak również w sporządzonej przez siebie apelacji użyła słów powszechnie uznanych za obraźliwe oraz znieważała pokrzywdzoną. Sąd meriti wyjaśnił, że charakter popełnionych czynów narusza zasady etyki wykonywanego zawodu oraz uchybia jego godności. Obwiniona powinna bowiem nie tylko w życiu zawodowym, ale również prywatnym postępować w sposób liczący z powagą i godnością wykonywanego zawodu.

Na powyższe orzeczenie odwołanie wniósł ówczesny obrońca obwinionej, zaskarżając je co do winy na korzyść obwinionej. Odwołujący zarzucił orzeczeniu obrazę przepisów prawa materialnego oraz obrazę przepisów postępowania, mających wpływ na treść orzeczenia, domagając się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie obwinionej od zarzucanych jej czynów, względnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Na skutek wniesionego odwołania Wyższy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie w dniu 31 marca 2016 r. (sygn. akt WO – 50/14) utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie i zasądził od obwinionej koszty postępowania odwoławczego. W uzasadnieniu przedmiotowego orzeczenia wskazano, iż Sąd meriti dokonał właściwych ustaleń faktycznych i prawidłowo ocenił zgromadzony materiał dowodowy, nie dopuszczając się żadnych uchybień mogących skutkować zmianą lub uchyleniem skarżonego orzeczenia.

Obwiniona wniosła kasację od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego

w Warszawie z dnia 31 marca 2016 r. zaskarżając je w całości na swoją korzyść. Orzeczeniu Wyższego Sądu Dyscyplinarnego zarzuciła obrazę prawa materialnego oraz obrazę prawa procesowego, mającego wpływ na treść orzeczenia, a także rażącą niewspółmierność orzeczonych kar dyscyplinarnych w odniesieniu do zarzucanych czynów. Obwiniona wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego oraz poprzedzającego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego we Wrocławiu i uniewinnienia jej od przypisanych jej czynów, względnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu w Warszawie.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 3 listopada 2016 r. (sygn. akt SDI 67/16) uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazał Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu

w Warszawie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy wskazał, iż w sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k. Wobec orzeczenia kary nieznannej ustawie należało uchylić zaskarżone postępowanie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu w Warszawie.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny, zważył co następuje:

W toku toczącego się postępowania międzyinstancyjnego ujawniły się nowe okoliczności, które skutkować musiały uchyleniem orzeczenia sądu pierwszej instancji i umorzeniem postępowania dyscyplinarnego.

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 1 grudnia 2016 r. (sygn. akt(...)) - na skutek wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości skargi kasacyjnej od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W.

z dnia 10 grudnia 2014 r. (sygn. akt (...)) – uchylił zaskarżony wyrok i oddalił skargę J. O. na decyzję Ministra Sprawiedliwości, którą sprzeciwno się jej wpisowi na listę radców prawnych.

Okręgowa Izba Radców Prawnych we Wrocławiu pismem z dnia 09 lutego 2017 r. poinformowała Wyższy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie, iż na skutek prawomocnego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 1 grudnia 2016 r. J. O. w dniu 20 stycznia 2017 r. została skreślona z listy radców prawnych we W..

Zgodnie z treścią art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, zarówno w aktualnym brzmieniu ustawy, jak również w brzmieniu ustawy w chwili popełnienia zarzucanych obwinionej czynów stwierdzić należy, iż tylko radcowie prawni lub aplikanci radcowscy mogą ponosić odpowiedzialność dyscyplinarną za popełnione przewinienia. Biorąc więc pod uwagę, iż obwiniona J. O. nie jest radcą prawnym, ani aplikantem radcowskim, to nie może toczyć się wobec niej postępowanie dyscyplinarne uregulowane w ustawie o radcach prawnych. Fakt, iż obwiniona J. O. nie jest członkiem samorządu zawodowego radców prawnych bezsprzecznie stanowi inną okolicznością wyłączającą prowadzenie postępowania dyscyplinarnego – stosownie do art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ust. 1 pkt 1 ustawy o radcach prawnych.

Zgodnie z powyższym nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy zachodzi inna okoliczność wyłączająca ściganie. Mając na względzie ten fakt, Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż w sprawie występuje bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 429 § 1 pkt 9 k.p.k., która skutkować musi uchyleniem w całości zaskarżonego orzeczenia i koniecznością umorzenia postępowania. Bowiem jak stanowi art. 429 § 1 pkt 9 k.p.k. gdy zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 17 § 1 pkt 5, 6 i 8 – 11 k.p.k. to niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia, uchyla się zaskarżone orzeczenie.

Takie ustalenia Sądu nie stoją w sprzeczności z treścią art. 429 § 2 k.p.k., który stanowi, iż uchylenie orzeczenia jedynie z powodów określonych w § 1 pkt 9 – 11 może nastąpić tylko na korzyść oskarżonego. W przedmiotowej sprawie niewątpliwie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i umorzenie postępowania dyscyplinarnego jest działaniem na korzyść obwinionej.

Wobec ustalenia, iż w sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza skutkująca uchyleniem orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego we Wrocławiu, jako zbędne jawi się stosunkowanie do zarzutów stawianych temu

orzeczeniu. Jedynie na marginesie, Wyższy Sąd Dyscyplinarny zwraca uwagę na okoliczność, że wskazana kwalifikacja czynu z art. 64 ust 2 ustawy o radcach prawnych była nieprawidłowa, gdyż w czasie popełniania czynu winna być brana pod uwagę podstawa prawna kwalifikacji oparta na treści art. 64 ust 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych. Ale jak wskazano powyżej z powodu uchylecia orzeczenia w całości, okoliczność ta nie ma znaczenia w sprawie.

Kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążono Krajową Izbę Radców Prawnych w myśl art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych, który stanowi, iż w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony; w pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym pokrywa właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych.